

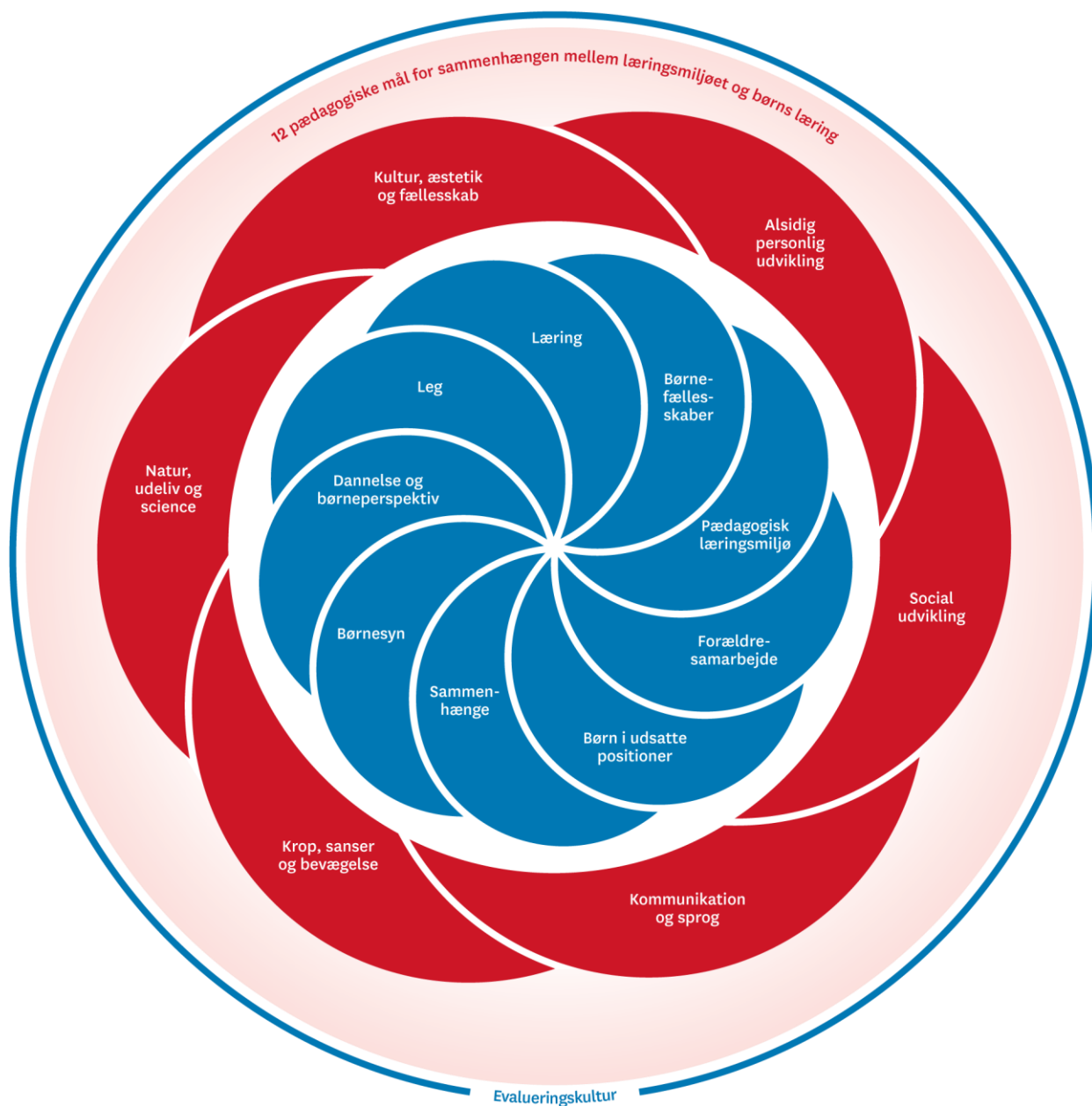
Pædagogisk læreplan for Børnehuset Alssund 2025

BØRNEHUSET ALSSUND

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Hvem er vi?

Dagtilbud Sønderborg Jylland består af 11 afdelinger som er organiseret under en dagtilbudsleder og daglige pædagogiske ledere i hver afdeling.

Vi er et geografisk stort område som dækker de kommunale dagtilbud i Dybbøl, Vester Sottrup, Rinkenæs, Egersund, Gråsten, Kværns og Broager.

Vi har fokusgrupper der samarbejder omkring forskellige pædagogiske temaer på tværs af afdelingerne.

Vi har et godt og formaliseret samarbejde med relevante fagpersoner ligesom vi har et konstruktivt samarbejde med de kommunale skoler, især omkring overgang fra dagtilbud til skole. Hvor det er muligt deler vi vores pædagogiske viden med hinanden så vi alle kan blive så dygtige som muligt til gavn for børnene. Vi har fokus på børnefællesskaber hvor alle medarbejder hver dag arbejder på at indfri vores kerneopgave:

At give børnene en god dag i et udviklende miljø

I Børnehuset Alssund er der to vuggestuegrupper med 24 børn og tre børnehavegrupper med 75 børn. Børnehuset er en rummelig institution, der er fordelt i to huse. Det ene rummer to vuggestuegrupper og en børnehavegruppe, samt fællesrum, køkken og personaleafdeling. Det andet rummer to børnehavegrupper. Vi deler ofte børnegrupperne op i mindre grupper, alt efter hvilket tema der arbejdes med samt ud fra de udviklingsperspektiver der er behov for i børnegruppen. Vi har en fantastisk legeplads med gode motoriske muligheder, samt vores egen lille skov.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Vi forholder os først til de fem centrale elementer:

- **Børnesyn**
- **Dannelse og børneperspektiv**
- **Leg**
- **Læring**
- **Børnefællesskaber**

Børnesyn

Det pædagogiske personale skal sikre, at alle børn har en god dag i et udviklende miljø, hvor de opleves unikke i børnehusets forpligtende fællesskaber.

Vores værdier:

- At barnet har værdi i sig selv.
- At barnet har ret til at være barn.
- At barnet skal føle sig ønsket.
- At barnet har ret til omsorg og nærvær.
- At barnet skal anerkendes og respekteres fordi barnet er unikt og der skal være plads til forskellighed.
- At det altid er den voksnes ansvar at sikre den gode relation til barnet.

- At vi skal tage udgangspunkt i det enkelte barn og se barnet hvor det er og arbejde i nærmeste udviklingszone.

Eksempler fra vores hverdag:

Vuggestue:

Vi er opmærksomme på at byde barnet ordentligt velkommen når de kommer om morgenen. Vi hilser på børnene ved navn nævnelse og vi hilser på forældrene.

Vi giver udtryk for at barnet har værdi for fællesskabet – for netop de er kommet. Og vi giver udtryk for at barnet har været savnet når de har været væk.

Vi arbejder på gulvet og i øjenhøjde – det er her vi kan favne flere og hvor nærværet er størst. Nærværet tilgodeses når vi arbejder i mindre grupper – vi deler børnene op så meget vi kan for at sikre højt nærvær/omsorg – og at vi ser det enkelte barn.

Børnehave:

Vi er og anerkender barnet og respekterer dets oplevelse.

Vi er nysgerrige på at undersøge barnets perspektiv i hverdagens konkrete situationer og anerkender barnet samt respekterer dets oplevelser.

Vi prioriterer at følge barnets impulser og initiativ. Ved at vi er indlevende i barnets leg og tilpasser vores rolle til barnets behov.

Vi er bevidste om at en god relation også rummer at barnet tør komme til os i svære situationer.

- Vi prioriterer at følge

Dannelse og børneperspektiv

Det pædagogiske personale skal skabe et miljø og en kultur, hvor barnet medinddrages, kan begå sig og har indflydelse på eget liv.

Vores værdier:

- At barnet udfordres i dets læring, udvikling og dannelses processer.

- At barnet er medskabere af egen dagligdag.
- At barnet har ret til medbestemmelse/selvbestemmelse, så de kan være arkitekter i eget liv.
- At barnet har ret til leg.
- At barnet tages alvorligt.
- At barnet er en del af et demokratisk fællesskab.
- At dannelse sker i relationer og mangfoldige fællesskaber.
- At barnet har et udviklingspotentiale, individuelle styrker og ressourcer som de skal støttes i at udvikle.

Eksempler fra vores hverdag:

Vuggestue:

Vi bestræber os på at følge børnenes perspektiv ved at tilrettelægge praksis ud fra de tegn som børnene giver os. Eks kunne være børnene som bliver optaget af fisk på et tæppe og at vi udefra dette laver aktiviteter hvor børnene kan fordybe sig i netop dette, i kortere eller længere forløb.

Børnehave:

Vi skal sikre at alle børn kan deltage i legende fællesskaber, hvor der sker læring, udvikling og dannelse. Vi lytter til det enkelte barns initiativer og kreativitet og sørger for at skabe rammer, så barnet kan udleve og få erfaringer med egne ideer i et forpligtende fællesskab.

Leg

- At barnet indgår i et socialt fællesskab, hvor barnet får mulighed for at udvikle de sociale kompetencer.
- At barnet kan tilgå udviklende legemiljøer.
- At legen anerkendes som vigtige elementer for læring og udvikling.
- At legen rammesættes så vi sikrer nysgerrighed, trivsel, selvværd og identitetsdannelse.
- At vi rammesætter legen så børn og voksne sammen reflekterer over hvordan legen kan udformes og udvikles.
- At de pædagogiske legeaktiviteter sikrer at alle børn inddrages i det sociale fællesskab.

- At barnet har mulighed for fri spontan leg og plads til fantasi.

Eksempler fra vores hverdag:

Vuggestue:

Vi er opmærksomme på at legen har stor værdi for børnenes følelse af at være en del af fællesskabet. Vi bruger legen til at inkludere alle børn. Vi respekterer at børn er forskellige og har forskellige behov. Men vi sikrer at alle har deltagelses mulighed.

Børnehave:

Vi skal sikre varierede legemiljøer, hvor børnene igennem leg får oplevelser og erfaringer med deres egen identitet. Vi indgår aktivt og udfordre børnene i legen. Vi skal sikre at vores planlægning skaber rum for børnenes spontane ideer, lege og fantasi

Læring

- At barnet lærer i samspil med andre.
- At barnet inddrages og føler sig værdifuld.
- At barnet indgår i et trygt miljø hvor der er plads til at eksperimentere og begå fejl.
- At barnet i det forpligtende fællesskab lære igennem sansning, oplevelser og erfaringer.
- At barnet har mulighed for at begå sig i flere arenaer.
- At barnet har mulighed for at få alsidige oplevelser og erfaringer.

Eksempler fra vores hverdag:

Vuggestue:

Vi tilpasser læringen de forskellige alders niveau.

Vi holder af at eksperimentere og kaste os ud i aktiviteter og projekter som vi ikke altid kender resultatet af, men vi gør det i fællesskab, børn og voksne og vi siger pyt når noget ikke lykkes.

Børnehave:

Der skal være plads til at, jeg er mig, du er dig, og at vi kan rumme hinandens forskelligheder. Fx i en konfliktsituation, hvor alle har mulighed for at fortælle deres oplevelse af situationen. I samtalen med børnene vægter vi at tale om følelser, intentioner og hvordan kommer vi videre.

Børnefællesskaber

- At barnet skal være medskaber af et børnefællesskab.
- At barnet har ret til kulturelle fællesskaber, der bygger på værdierne i de inkluderende og udviklende miljøer.
- At barnet har mulighed for at tage initiativ samt deltage aktivt i de sociale relationer.
- At barnet har ret til at indgå i børnefællesskaber hvor både individer og fællesskabet har betydning.
- At barnet møder voksne der styrker forældreinddragelse idet forældre har et medansvar i at skabe velfungerende børnemiljøer.

Eksempler fra vores hverdag:

Vuggestue:

Vi arbejder med børnefællesskaber ved at fokusere på det som binder os sammen og det som gør os forskellige. Det gør sig gældende når vi arbejder med fælles traditioner, men også i projekter hvor vi har aktiviteter omkring børnenes familier. I dagligdagen betyder det at vi hele tiden tænker relations dannelse og fællesskaber ind også i samlingsstunder og til frokost.

Børnehave:

Børnene støttes i deres leg så der skabes plads til, at alle kan være med på egne vilkår. Fx et barn fortæller pædagogen om en oplevelse hjemmefra, hvor de har leget Limbo. Dette igangsætter en leg, hvor børn og pædagog finder de remedier der skal bruges. Pædagogen sætter rammen for legen, børnene fortsætter legen selv.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

I børnehuset Alssund består læringsmiljøet af muligheder for trivsel, læring, dannelse og udvikling som vi tilbyder børnene. Læringsmiljøerne handler om hvordan vi rammesætter dagen og aktiviteterne samt hvordan de bliver organiseret og tilrettelagt og udført i den konkrete pædagogiske og relationelle praksis. Det pædagogiske personale og ledelsen evaluerer løbende på, hvordan praksis kan rammesættes, organiseres og tilrettelægges, så børnene får de bedste betingelser for at lære samt for at udvikle sig

Læring foregår hele dagen, i alle sammenhæng og samspil med andre.

I børnehuset Alssund arbejder vi ud fra 3 typer af pædagogiske læringsmiljøer:

- **Det planlagte**

Eksempler fra vores hverdag:

Vuggestue:

Der er planlagt at vi holder samling med børnene hver morgen. Her synger vi 2-3 sange som vi gentager hen over flere uger. Her får børnene et godt kendskab til sangene gennem fagter, billeder og sangen. Vi understøtter her børnenes sprog. Når vi synger sammen, skabes en glæde og en fællesskabsfølelse, som vi kan se hos børnene, ved at de udviser glæde og begejstring. Og der er deltagelses muligheder for alle.

Børnehave:

I børnehaven arbejder vi med årshjul, ugeplaner og hver anden uge har vi årgangsgrupper. Indretning af rummene samt strukturen i hverdagen. Løbende evaluering og planlægning.

- **De rutineprægede situationer**

Vi inddrager relationelle og personlige indfaldsvinkler i en ellers praktisk opgave.

Det kan f.eks. være ” Et barn fortæller at mormor var med ude at købe støvlerne, som barnet er ved at tage på i garderoben”. Fortællingen griber af den voksne, der tager initiativ til at udfolde barnets ytring.

Det giver gode betingelser for senere samspil og udvikling og der grundlægges en anerkendende omgangsform.

Eksempler fra vores hverdag:

Vuggestue:

når vi fx spiser frokost, kan der skabes mange lærerige snakke. f.eks. at maden kommer ned i maven, når man spiser det, kan snakke om hvilken mad med, så børnene får kendskab til de forskellige madvarer, er det varmt eller koldt

Børnehave:

- **Det uformelle og spontane**

Eksempler fra vores hverdag:

Vuggestue:

plante projekt spontant ser nogle frø. Vi finder noget jord og plante disse frø og snakke om at der kommer en ny blomst.

Et barn finder en bil og en voksne sætter sig ned og leger med biler, og inviterer andre børn ind i legen. Så der spontant opstår et socialt læringsmiljø med biler. Man kan snakke farver, er det en lille/stor bil, kan det køre hurtigt eller køre langsomt

Børnehave:

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Det daglige forældresamarbejde i dagtilbuddet bygger på et tillidsfuldt og konstruktivt samarbejde om børnenes trivsel og læring. Dagtilbuddets samarbejde med forældre i forhold til at understøtte barnets læring i familien kan fx bestå i, at dagtilbuddet samarbejder med forældre om, hvordan de kan bidrage positivt til barnets læring og udvikling. Forældrene kan fx læse højt for barnet, synge med barnet og i øvrigt inddrage barnet i og tale med barnet om alle de ting, som forældre og barn foretager sig i og uden for familien. Herigennem får barnet udviklet sit sprog og får udvidet sin erfaringsverden ved at stille spørgsmål, undre sig og gøre sig erfaringer.

Med forældresamarbejde om børns læring forstås netop et samarbejde, hvor såvel dagtilbuddet som forældrene har et ansvar. Forældrene har således også et ansvar for at samarbejde med dagtilbuddet og i øvrigt holde sig orienteret samt videre give informationer fra hjemmefronten, der kan have betydning for barnets dagligdag i institutionen. Samtidig har vi et ønske om at forældrene bakker op om det arbejde, der foregår i dagtilbuddet i forhold til barnets og børnegruppens trivsel og læring.

Vi afvikler TOPI 2 x årligt, hvor vi trivselsvurderer børnene. (Tidlig opsporing)

Der afholdes forældresamtaler ud fra et individuelt behov. Vi tilbyder dog opstarts- trivsels- og overgangssamtaler, hvor vi tager udgangspunkt i barnets trivsel hjemme og i institutionen.

Vi har et tværfagligt samarbejde med sundhedsplejerske, logo pæd., ergoterapeut, psykolog, familierådgiver m.m. Vi kan på den måde bedre hjælpe forældrene, hvis der f.eks. opstår usikkerhed omkring deres barns udvikling.

I børnehuset Alssund har vi et åbent, tæt og trygt samarbejde med forældrene i dagligdagen, på den måde opnår vi at der bliver en sammenhæng mellem hjem og institution, hvor det fælles fokus er at skabe trygge og udviklende rammer for barnet. Vores forældresamarbejde er baseret på tillid og vores samarbejde er fortroligt, hvilket er vigtigt for børns læring. Samtidig er vores samarbejde anerkendende med udgangspunkt i gensidig respekt.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Med børn i udsatte positioner forstås en sammensat gruppe af børn, der fx kan være børn med en svag socioøkonomisk baggrund, børn med en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, børn i risiko for at stå uden for fællesskabet mv. I lighed med andre børn lærer og udvikler børn i udsatte positioner sig i et fagligt kompetent pædagogisk læringsmiljø og i mødet med en velfunderet pædagogisk faglighed.

Alle børn i dagtilbud har krav på at blive stimuleret og blive mødt med positive forventninger. Det er afgørende, at det pædagogiske personale, på linje med forventningerne til de øvrige børn i dagtilbuddet, har positive forventninger til et barn i en udsat position. Børn i udsatte positioner skal være en betydningsfuld del af børnefællesskabet, ligesom deres forældre er tilsvarende betydningsfulde i forældrefællesskabet.

Vi arbejder ud fra at børn kan befinde sig i udsatte positioner i bestemte situationer og perioder og ikke oplevere sig inkluderet i fællesskabet. Forskning har vist, at 20% af børnene i hele eller dele af deres barndom befinder sig i en udsat position, hvor de risikerer at stå uden for fællesskabet og som ikke profiterer af den almindelige pædagogik.

Det betyder at vi er forpligtet til at skabe og tilbyde læringsmiljøer, der giver alle børn mulighed for at indgå i udviklende sociale fællesskaber, hvor de trives og udvikler sig til kompetente og livsduelige personer. (dagtilbudsloven §8, stk.5) Det er vores opgave at sikre, at også de børn udvikles og oplever sig som værdifulde i fællesskaberne.

Vi har derfor et øget fokus på at tilrettelægge vores pædagogik så de 20% udsatte børn udvikles og trives i de rammer vi skaber. Dermed rammer vi 100% af børnene, da også de 80% ikke udsatte børn profiterer af den pædagogik. Vi tror på, at alle børn gør det bedste de kan. Lykkedes de ikke, må de voksne ændre vores pædagogiske tilgang for at det kan ske. (Lykke, Karin. 2018)

Inklusion ses som et voksenansvar og skabes i en anerkendende interaktion mellem børnene og tydelige voksne med et fælles pædagogisk fokus.

Ansaret forstås både i forhold til:

- personalets egne handlinger over for hinanden og børnene
- at hjælpe og guide børnene til at være rummelige og omsorgsfulde over for hinanden
- at danne relationer og indgå i legefællesskaber
- at løse interne konflikter på en hensigtsmæssig måde

Inklusion ansues som et fællesskab, som det enkelte barn føler sig som en del af:

- gennem en fælles inkluderende tilgang inddrager personalet børnene i fællesskabet, samt synliggøre det enkelte barns kompetencer

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Dagtilbud Sønderborg Jylland samarbejder med de kommunale skoler i området. Vi har i et samarbejde med de lokale distriktsskoler lavet aftaler og procedurer for et sammenhængende forløb for de kommende skolebørn. Målet med dette samarbejde er:

- At alle børn skal føle sig trygge i overgangen
- At børnene kender de fysiske rammer og de fleste af de voksne de kommer til at møde ved starten i SFO og skole
- At børnene er kendte ansigter for de voksne i SFO/skole
- At de voksne i SFO/skole og børnehaver får et gensidigt kendskab til det arbejde der laves med børnene

For de børn, der i året før skolestart er vurderet til at være i rød position i trivselsvurderingen, vil distriktsskolen altid være til stede ved det møde med forældrene, hvor skolestart drøftes. Dette sker, da det er distriktsskolen, der løfter økonomien ved segregeret skoletilbud.

I børnehuset Alssund gør vi børnene parate til skolens hverdag igennem vores hverdagspædagogik. Samtidig har vi et meget tæt samarbejde med Dybbølskolen. Skolen har udarbejdet en plan for de aktiviteter og besøg der finder sted i løbet af året. F.eks. kommer der det sidste halve år inden skolestart besøg fra skolen, hvor vi blandt andet laver opgaver.

Vi besøger skolens legeplads

Der er idrætsdage på skolen som vi deltager i, her møder børnene, alle de nye kommende 0`børn og derefter spiser de madpakker i 0 klasserne med deres egen gruppe. I

I december måned er der historie læsning i tredje klasse.

I marts/April måned sender skolen en video til alle kommende skolebørn som viser hvilket personale de vil møde i skolen samt hvor de går ind, hænger deres tøj mm. Det er også børnehaven der kommer med forslag til klassedannelse.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

I Børnehuset Alssund lægger vi stor vægt på at inddrage vores lokalsamfund på mange måder. Det kan være til planlagte forløb og aktiviteter med børnene eller til de forskellige højtider. F.eks. samarbejder vi med skolen, plejehjemmet, biblioteket, frivillige foreninger, naturvejlederne, kirken, tandplejen, sangcenteret og erhvervslivet i byen.

Eks. Vi besøger de ældre på plejehjemmet hver anden uge, hvor vi bla synger og leger samt deltager i deres arrangementer f.eks i forbindelse med højtider og de deltager i vores. Vi deltager i arrangementer på biblioteket og vi tager i kirke til de forskellige højtider.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

I børnehuset Alssund integrerer vi det fysiske og æstetiske børnemiljø således at vi har meget fokus på indretningen af vores stuer. Vi har opdelt vores stuer i forskellige zoner. De skal byde ind til, at børnene føler sig trygge, men også til at børnene får lyst til stille lege, fordybelse samt bevægelse. Ud over det har vi en stor legeplads med en lille skov samt strand og skanser og en masse andre spændende ting i vores nærområde.

I det psykiske arbejdsmiljø vægter samspillet mellem børn og voksne, men også blandt børnene meget højt. Det har stor betydning for os, at børnene lærer at respekterer hinanden samt lære at acceptere at børnene og de voksne er forskellige. For os handler det om, at vi skaber gode relationer i vores teams, som sikrer at alle børn har gode og positive børne- og voksne kontakter. At børnene oplever omsorg, tryghed, nærvær, anerkendelse og medbestemmelse i hverdagen.

Eksempel på det Det fysiske børnemiljø:

Vuggestuen:

Vi skaber forskellige læringsmiljøer, som danner rammer for børnenes deltagelse muligheder. Disser kan justeres så der kommer nyt og inspirere til nye og spændende lege. Vi deler børnene i mindre grupper så barnet fysiske kan udfolde sig i vores omgivelser både inde og ude.

Børnehaven:

Rum i rum, hvor der er indrettet læringsmiljøer med f.eks. konstruktionsleg, fordybelse, læsehjørner, kreative aktiviteter og rollelege.

Eksempel på Det psykiske børnemiljø:

Vuggestuen:

Vi har en anerkendende tilgang hvor børnene kan føle sig tryk. Hvor det enkelte barns behov bliver tilgodeset. Fx at et barn kan komme i en barnevogn, da omgivelserne kan være for anstændige. Herigennem skaber vi ro og en deltagelse muligheder på det enkelte barns behov og udviklingsniveau ved at skabe en tryk base i fællesskabet.

Børnehaven:

Børnene får en daglig oplevelse af, at de er gode nok, som de er. At de oplever at forskelligheder er en styrke og at det italesættes. ”Et barn er usikker på den opgave, det skal løse. Det får hjælp af et andet barn, og begge børn får en overskudsoplevelse i det sociale samspil”.

Eksempel på Det æstetiske børnemiljø:

Vuggestuen

Vi skaber et æstetiske miljø ved at præsentere børnene for forskellige materialer og tekstur, hvor vi bevæger os rundt i vores sanser herunder høre, smage, se, føle og lugte. Vi bruger nærmiljøet til fx at indsamle bær som vi tager med hjem og laver marmelade, vi undersøger det, lugter det og smager det.

Børnehaven.

Når vi i børnehaven arbejder med et tema/emne og igennem udsmykningen understøtter dette. (eks. En rumraket).

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Arbejdet med barnets alsidige personlige udvikling ses blandt andet med fokus på barnets livsduelighed. Gennem denne opmærksomhed understøttes børnenes mulighed for at mestre deres eget liv. Dette gør vi ved at sætte ord på børnenes følelser, for at de derved får fornemmelsen af at kunne forstå sig selv og mærke egne følelser. De hjælpes til at regulere følelserne alene, såvel som i grupper. Det handler ligeledes om at understøtte børnenes selvhjulpenhed, og

samtidig understøtte deres evne til at give udtryk for, hvad de vil eller ikke vil. Børnenes mod til at gå deres egne veje anerkendes og opfordres, med blik for vigtigheden ved at føle sig som en del af fællesskabet og opleve tilhørsforhold.

I praksis ses arbejdet med ovenstående gennem opdeling af børnene i mindre grupper for at sikre, at den voksne kan være nærværende og har mulighed for at se og understøtte det enkelte barn i fællesskabet. Dvs. når vi arbejder i mindre grupper, er der mulighed for, at personalet skaber rammer hvor alle kan udfolde sig. Således kan børnene mærke at de hører til, gennem anerkendelsen af, at de er unikke og gode som de er.

Vi opmuntrer ligeledes børnene til at prøve kræfter med hverdagens udfordringer, netop for at give dem en fornemmelse af succes ved at kunne selv. I forlængelse heraf arbejdes der med barnets engagement i hverdagen, hvor det derfor er vigtigt, at de voksne går forrest med engagement og begejstring, som børnene kan spejle sig i. Det forudsætter, at de voksne følger børnenes interesser og initiativer.

Vi er opmærksomme på, at alle børn har mulighed for deltagelse, herved at de føler sig som en del af fællesskabet. Dette gøres ved at højne og understøtte det unikke i hvert enkelt barn. At alle børn har noget som er interessant for en anden.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Vores pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnenes sociale udvikling i en fællesskabende kultur på tværs af børnehusets fem stuer.

Der arbejdes involverende med omtanke på børn og voksnes engagement i fællesskabet.

Det er vigtigt for os, at vi understøtter børn i deres leg og lyst til at forpligte sig i fællesskabet, så hvert enkelt barn føler tilhørsforhold og oplever samvær både i de små nære samt de større fællesskaber i børnehuset Alssund.

Dette er vigtigt i de pædagogisk planlagte aktiviteter såvel som i den styrede samt den frie leg.

Et praksiseksempel fra hverdagen:

Sandkasseleg: Et gammelt juletræ uden nåle pyntes med legetøj.

Legen startes af 3 børn på tværs af alder og stuer, som samarbejder om at plante træet i sandet. Træet pyntes og flere kommer til. Nogle ideer afvises men på en måde, så legen fortsætter og der stadigvæk er en fin blanding af alder og gruppe.

Der er forsøg på at få en ”stjerne” på toppen. Den falder ned og drengen mister balancen på den spand han står på – Han prøver igen. Efter 3 forsøg stiller en voksen sig i nærheden af drengen og siger, nu kan du støtte dig til mig.

Herefter pynter de videre og kort efter inviterer de voksen 2, som også ligeledes har observeret; - til at synge. Nu er det jul igen, så de kan danse om træet.

I legen oplever vi:

- Kommunikation og samarbejde
- Der er plads til samt værdi i forskelligheder
- Afvisningerne foregår guidende i legen og stemningen lokker flere børn til
- Vi oplever et tillidsfuldt fællesskabende børneliv og tryghed i et stort rummeligt fællesskab blandt børn der både kender hinanden godt samt nogle de sjældent leger med

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Kommunikation og sprog er en medfødt evne, som udvikles gennem relationer og samspil med andre. Kommunikation og sprog er en vigtig faktor i alt, hvad vi gør i forhold til, hvordan vi kommunikerer, og hvilket sprog vi bruger. Hvordan formidles budskabet, så modtageren forstår, det vi ønsker.

I Børnehuset Alssund vægtes den tillidsfulde og positive kommunikation. Her skal være trygt at henvende sig med alt, der må være behov for at kommunikere om, både positive eller negative ting. Vi tilbyder gode kommunikative og sproglige udviklingsmiljøer.

I Børnehuset Alssund har vi indrettet os med læringsmiljøer, hvor der er muligheder for at kunne kommunikere og være i dialog på gode udviklende og lærende måder. Så der plads til at forstå sig selv, hinanden og omverden. Det er vigtigt, at der er rum og plads til, at der er forskelligheder. Ikke alle har de samme kommunikative og sproglige muligheder, men alle har mulighed for at deltage og dygtiggøre sig. Personalet er bevidste om at tilrettelægge læringsmiljøer ud fra det enkeltes barns udviklingsniveau.

I den daglige kommunikation med børnene er det vigtigt, at vi er nærværende, i øjenhøjde med børnene og bevidste om, vigtigheden i brug af kropssprog og mimik.

Eksempel 1

Et barn leger i sandkassen, en voksen kommer ud for at hente barnet ind. Her er den voksne bevidst om, ikke at kommunikere til barnet på lang afstand, men skaber kontakt igennem den nære og tætte relation, hvor der kan ses tydeligt kropssprog og mimik.

Eksempel 2

En forælder kommer og ønsker at tale med en medarbejder fra barnets gruppe, fordi der er opstået et behov ud fra nogle oplevelser og tanker. Der er andre til stede i lokalet, så medarbejderen vælger at sige, at de kan tale sammen i et andet lokale. Dette gøres for at skabe rum og tillid til, at det er trygt at tale sammen. Er der ikke mulighed for dette, på tidspunktet hvor forælderen henvender sig, vil der altid tilbydes et andet tidspunkt.

Eksempel 3

Børnehuset Alssund har læringsmiljøer, som understøtter børnenes muligheder for at få gode kommunikative og sproglige læringsmuligheder. Der sidder fire børn og spiller memory med en voksen. De taler om, hvad der er på billederne. Børnene tillægger sig her kommunikative færdigheder - eks. turtagning, at lytte til hinanden og udvikle ordforråd.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Børnenes kropslige og sansemæssige erfaringer er grundlaget for en stor del af barnets samlede udvikling.

Det danner f.eks. grundlag for, at barnet kan koble sproglige ord og begreber på konkrete oplevelser. Samt på følelsesmæssige oplevelser, samspil og relationer.

Vi vægter derfor, at vi i vores hverdag skaber mulighed for, at børnene kan få erfaringer med aktiviteter med såvel høj aktivitet som mere rolige fordybende aktiviteter. Dermed styrkes såvel grov- som finmotorik.

Vi bruger uderummet så børnene får mulighed for bevægelse og sansning:

vandpytter, mudder, grave i sandkassen – kravle op og ned ad skrænter – rutsje på rutsjebane – holde balancen på ujævnt terræn – gyng og cykle.

Nogle gange med fokus og fordybelse i egen krop og andre gange i samspil med andre.

Indendørs er der mange aktiviteter, hvor vi inddrager bevægelse og sansning:

Når vi spiser, sanses maden samtidig kræver det koordination at bruge bestikket.

Tegning, farvelægning, modellervoks, bagning, perler er aktiviteter, hvor børnene har mulighed for at blive udfordret

og øve kropskontrol.

Sanglege styrker rytme, kropslig hukommelse, indgå i fysisk fællesskab med andre.

At øve sig i påklædning udvikler såvel kropskendskab som motoriske færdigheder.

Vi arbejder også med at børnene får mulighed for finde ro i egen krop ved at skabe stillestunder med stille musik, massage eller lign.

Igennem alle disse aktiviteter, har vi fokus på, at den kropslige udfoldelse er en naturlig del af hverdagen.

Vi gentager ofte de samme aktiviteter evt. med lidt variation, så børnene får mulighed for at øve sig og udfordre sig – og dermed opnå nye færdigheder.

Vi voksne er aktivt deltagende og udviser bevægelsesglæde.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Læringsmiljøet understøtter, at alle børn får mulighed for at opleve et bredt udsnit af naturen, udeliv og science. Gennem engagement, umiddelbar glæde og sansning.

Naturens læringsmiljø giver børnene plads til oplevelser i skov, strand, mose og vandløb mm. Børnene gør sig erfaringer med naturfænomener, viden om bæredygtighed og naturens ressourcer. Børnehuset tager på tur i nærmiljøet til fx stranden og skanserne. Vi benytter egne omgivelser, hvor vi bl.a. har egen skov og bakker, hvor børnene kan tumle samt eget bål sted, hvor børnene deltager ved fx at kløve brænde.

Udelivet opleves gennem sansning, bevægelse, fantasi og kreativitet. Læringsmiljøet skaber rum, hvor børnene udvider deres deltagelsesmuligheder i fællesskaber på tværs af aldre, køn, kultur og interesser. Dette gøres gennem leg i fx ”sandkassen, hvor børnene kan leve sig ind i deres fantasi, hvor fx sand bliver til mad”. Børnene sanser igennem legen, med hænder og mund.

Science indebærer undersøgende tilgange med aktiv inddragelse af naturen og naturfænomener. Børnene danner erfaringer med årsag virkninger og sammenhæng. Læringsmiljøet gennem science giver børnene mulighed for at

eksperimentere med matematisk opmærksomhed; gennem antal, rum og former, hvor børnene udvikler forståelse for omverden. I børnehuset eksperimenter børnene med vand i form af om noget ”synker og flyder”, ”kulde og varme” og ”tyngdekraften” hvor flyder vandet hen.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Kulturelt indtryk og udtryk: En æstetisk læreproces kan forstås, som det der sker, når noget du har sanset, følt og oplevet, bliver bearbejdet og eventuelt får et udtryk gennem billedsprog, kropssprog, teater, musik, litteratur m.v. F.eks. er det igennem det æstetiske, vi fortolker egne og andres livserfaringer, tanker og drømme. Samtidig er der en kropslig dimension, hvor indtryk sætter før sproglige aftryk som kropslige fornemmelser og oplevelser. I den æstetiske læreproces indgår også nysgerrighed, sansning, leg og fantasi. Læringsmiljøet er præget af lydhøre og praksisnære voksne, der understøtter børnene i, at de selv skaber kulturelle udtryk, hvor de er inddraget i processen. Læringsmiljøet betyder noget for kognitiv, æstetisk, personlig og social erfaringsdannelse, - derfor omfatter det både dagtilbuddets rammer og lokalmiljøets kulturtilbud og kunstneriske arrangementer.

Kultur og fællesskab: Læringsmiljøet sikrer børnenes mulighed for at skabe mening og indhold i hverdagen. Det gør vi ved at møde børnene med nysgerrighed og respekt, vi danner rammer med mulighed for at udfolde sig og begå sig i forpligtende fællesskaber. Læringsmiljøet hos os er et demokratisk fællesskab, hvor alle har mulighed for at blive hørt. Ovenstående mestrer vi ved at møde børnene med en differentieret pædagogisk tilgang. Børnene udvikler evne til at blive skabende og navigere i samfundet på en etisk forsvarlig måde - i forhold til sig selv og andre. Forståelse for egen og andres kulturelle baggrunde og traditioner er en del af deltagelse i fællesskaber, et fællesskab præget af egne

værdier og respekt for andres. Forældresamarbejdet er vigtigt, for at vi har den nødvendige viden om barnets referenceramme - fx religiøse højtider, traditioner, og familiestrukturer såvel som de lege, bøger og film barnet er optaget af. Dette sker gennem ligeværdig dialog og samspil, hvor alle forældre gives mulighed for at tage del i det gensidigt forpligtende samarbejde.

Eksempel fra hverdagen: I det daglige sker en æstetisk læreproces ved en sansepåvirkning, f.eks. ved et måltid, hvor barnet modtager indtryk i form af dufte, smag, berøring, billeder, lyd m.m. Under måltidet kan ansigtsudtryk, ord og beskrivelser understøtte det enkelte barns oplevelse af måltidet. En dialog kan understøtte evt. forskelligheder, men også give andre mod til evt. at smage. Forskellige kulturer og religion kan bestemme, hvad det enkelte barn må spise, der opstår en nysgerrighed og dialog omkring emnet.

Under et måltid skærpes opmærksomheden på at dele med andre og sørge for andre.

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Her kan der suppleres med det som allerede er lavet specifikt til egen afdeling

Nedenstående kan flettes med ind i det skrevne og slettes.

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

I Børnehaven Alssund bruger det pædagogiske personale planlægningsmodellen og refleksionsuniverset. Som kontaktperson til børn og familie tager vi ansvar for kontinuerlig opfølgning af barnets udviklingsområder og fokus på udviklingsorienterede aktiviteter og gøremål i dagtilbud og hjem.

Vi evaluerer vores pædagogiske praksis løbende på stue- og personalemøder og sikrer, at pædagogiske dialoger – feedbacksamtaler tillades og prioriteres i hverdagslivet. Vores nærværende styrkede pædagogiske læreplan forventes at give anledning til gode pædagogiske drøftelser i både personalegruppe og forældrerådet. Vi betragter vores styrkede læreplan som et dynamisk projekt, hvor personalet forpligter sig til faglige refleksioner, dialoger i hverdagen samt ny- og gentænkningen, som bidrager til kontinuerlig udvikling af vores styrkede læreplan. I Børnehuset Alssund vil vi gennemgå de 6 temaer, løbende over 2 år. Dvs. at hver gang vi skal i gang med et nyt tema i huset, vil vi følge op på, om det der står i læreplanerne, er aktuelt eller om det har brug for at blive rettet til.